

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

Mid-term evaluace realizace strategií CLLD

Zadání pro místní akční skupiny

Verze: 2.0

Datum: leden 2019

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Úvod	5
1. Co je mid-term evaluace realizace strategie CLLD?	5
2. Cíle evaluace	7
3. Výstup evaluace – Evaluační zpráva	7
4. Termíny a další informace ke zpracování evaluace (Evaluační zprávy)	8
4.1 Dokumentace pro zpracování mid-term evaluace	8
4.2 Harmonogram zpracování mid-term evaluace	8
4.3 Konzultace k mid-term evaluaci	9
5. Zpracovatel evaluace	9
6. Na co se evaluace zaměřuje – předmět evaluace	11
7. Zadání evaluace – evaluační otázky v jednotlivých oblastech	11
Oblast A – Interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni nositele SCLLD	11
Oblast B – Relevance SCLLD	12
Oblast C – Výstupy a výsledky implementace SCLLD	17
8. Přílohy	23

Seznam tabulek

Tabulka 1 Povinné a nepovinné evaluační otázky (v Oblasti B a C), respektive procesy (v Oblasti A) ..	6
Tabulka 2 Aspekty sebehodnocení a externího zpracování mid-term evaluace	10
Tabulka 3 Obecná konstrukce sebeevaluačních tabulek v Oblasti A.	12
Tabulka 4 Povinně zodpovídané evaluační otázky a podotázky v Oblasti B	13
Tabulka 5 Nepovinně zodpovídané (volitelné) evaluační otázky a podotázky v Oblasti B	15
Tabulka 6 Povinně zodpovídané evaluační otázky a podotázky v Oblasti C	17
Tabulka 7 Nepovinně zodpovídané (volitelné) evaluační otázky a podotázky v Oblasti C	21

Přehled provedených změn

Předmět změny	Kapitola	Strana	Verze
Specifikováno, že depeše, prostřednictvím kterých budou podávány Evaluační zprávy, mají být navázané na objekt příslušné strategie. Konkretizovány adresy pracovníků MMR–ORP, na které budou depeše adresovány.	4.	9	2.0
V tabulce č. 2 upravena definice externího zpracovatele: Nezávislí odborníci, kteří nejsou zaměstnanci MAS a nejsou přímo zainteresováni (nepodílejí se) na implementaci SCLLD.	5.	10	2.0
Do tabulky č. 3 doplněna ve sloupci Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?) poznámka pod čarou.	7.	12	2.0

Seznam zkratk

APP	- Analýza problémů a potřeb
ČR	- Česká republika
ČSÚ	- Český statistický úřad
EO	- Evaluační otázka
EU	- Evropská unie
EZFRV	- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
IROP	- Integrovaný regionální operační program
MAS	- Místní akční skupina
MMR–ORP	- Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor regionální politiky
MPIN	- Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020
NS MAS	- Národní síť Místních akčních skupin ČR
OPZ	- Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	- Operační program Životní prostředí
PR	- Programový rámec
PRV	- Program rozvoje venkova
ŘO	- Řídicí orgán
SCLLD	- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Úvod

Dokument Mid-term evaluace realizace strategií CLLD – Zadání pro místní akční skupiny (dále jen "Zadání") je zpracován v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu (dále také "obecné nařízení"). Do Zadání se promítají požadavky metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále také "MMR") jako orgánu odpovědného za přípravu a realizaci Dohody o partnerství a nastavení jednotného metodického prostředí jako předpokladu efektivního a funkčního administrativního systému.

Účelem Zadání je poskytnout nositelům integrovaných strategií komunitně vedeného místního rozvoje, tj. místním akčním skupinám (dále také "MAS"), jednotné závazné postupy pro přípravu a zpracování mid-term evaluace realizace SCLLD. Zadání stanovuje minimální požadavky na zpracování mid-term evaluací realizace SCLLD na úrovni MAS. Součástí (přílohou č. 1) Zadání je závazná šablona pro vypracování Evaluační zprávy. MAS jsou povinny provést mid-term evaluaci realizace své SCLLD v rozsahu a způsobem stanoveném tímto Zadáním. Případné odchýlení provedení evaluace od Zadání musí být (pokud se nejedná o změnu ve smyslu rozšíření příslušných šetření oproti rozsahu stanoveném Zadáním) písemně schváleno MMR, odborem regionální politiky (dále také „MMR-ORP“), oddělením regionálních agend a podpory obcí, a je možné pouze ze závažných důvodů. Případná změna způsobu realizace evaluace však nesmí významně ovlivnit kvalitu (platnost a spolehlivost) jejich výstupů.

1. Co je mid-term evaluace realizace strategie CLLD?

Evaluace (hodnocení) realizace strategie CLLD = soubor metod a činností realizovaných za účelem získání a zhodnocení informací o správnosti a dosahování cílů, způsobech a fungování implementace (realizace) strategie CLLD. Evaluace tak doplňuje monitoring, jehož prostřednictvím MAS **průběžně sleduje a zaznamenává** vybrané hodnoty a skutečnosti (finanční pokrok, věcný pokrok). Při evaluaci jsou ovšem zjištěné skutečnosti **hodnoceny** za účelem zjistit, zda:

- *Jsou cíle strategie stále platné a dosažitelné? Jdeme správnou cestou ke správnému cíli? Realizujeme správné aktivity odpovídající cílům strategie?*
- *Vynakládáme odpovídající prostředky (lidské, materiální, finanční)?*
- *Přináší nám vynaložené prostředky (zdroje) odpovídající a uspokojivé výsledky, které jsou v území potřeba?*
- *Dosahujeme naplánovaných cílů? Přináší realizace SCLLD do území plánované potřebné změny?*
- *Co děláme pro dosahování vytýčených cílů dobře a co naopak špatně? Jaké činnosti dále rozvíjet a jaké je třeba změnit, upravit?*
- *Co je třeba změnit, abychom dosahovali lepších výsledků s menším vynaložením zdrojů?*
- *Přispívá realizace SCLLD ke zlepšení života konkrétních cílových skupin a života v území MAS? Jak? Proč ano, proč ne?*

Tyto obecné úvahy jsou níže převedeny do **tzv. evaluačních otázek**, jejichž zodpovězením – podloženým příslušnými analýzami a šetřením – dojde ke komplexnímu zhodnocení (evaluaci) dosavadní realizace SCLLD. Předmětná mid-term evaluace bude evaluací, která se zaměřuje **jak na procesy** (jak MAS zajišťuje dosahování cílů strategie), **tak na výsledky** (čeho prostřednictvím vynaložených prostředků MAS dosáhla a s jakým dopadem do území MAS). Smyslem mid-term evaluace, tj. hodnocení v průběhu programového období, tedy není pouze získání dostatku informací o výsledcích realizace, s nimiž by bylo možné se "pochlubit", ale také včasné odhalení případných nedostatků v realizaci SCLLD a sjednání příslušné nápravy (ve vztahu k dosahování cílů, účinnosti a účelnosti opatření SCLLD). Pokud realizace SCLLD probíhá problematicky, získává zpracování mid-term evaluace realizace SCLLD na významu.

Evaluační otázky v jednotlivých evaluačních oblastech (detailně viz kapitola 7. Zadání evaluace – evaluační **otázky v jednotlivých oblastech**) tvoří logický, vzájemně provázaný celek. Otázky jsou z hlediska povinnosti zodpovězení členěny na dva typy:

- **povinné** evaluační otázky k zodpovězení,
- **volitelné** (dobrovolné, nepovinné) evaluační otázky k zodpovězení.

Přehled evaluačních otázek, které je MAS povinná dle tohoto Zadání zodpovědět, respektive procesů, které musí MAS vyhodnotit v Oblasti A, a evaluačních otázek a procesů volitelných (MAS je nemusí zodpovídat, respektive hodnotit) uvádí následující tabulka.

Tabulka 1 – Povinné a nepovinné evaluační otázky (v Oblasti B a C), respektive procesy (v Oblasti A)

Evaluační oblast	Procesy k povinné sebeevaluaci	Procesy k volitelné (dobrovolné) sebeevaluaci
A.	1. Příprava výzev	
	2. Vyhlášení výzev a příjem žádostí	
	3. Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů	
	4. Animační činnost (animace a komunikace)	
		5. Financování realizace SCLLD ze specifického cíle 4.2 IROP
		6. Příprava integrované strategie CLLD
	Povinné evaluační otázky	Nepovinné evaluační otázky
B.	B.1 Do jaké míry jsou východiska pro realizaci SCLLD, tj. závěry SWOT analýzy a analýzy problémů a potřeb (APP) a identifikovaná rizika stále platná?	
	B.2 Do jaké míry odpovídají cíle a opatření SCLLD aktuálním problémům a potřebám území?	
	B.3 Do jaké míry jsou alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?	
	B.4 Do jaké míry obsahují Programové rámce právě taková Opatření/fiche, o které je ze strany potenciálních žadatelů zájem?	
		B.5 Do jaké míry je SCLLD v souladu s rozvojovými strategiemi vyššího řádu?
C.	C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2018 nachází (do jaké míry je průběh realizace v souladu s plánovaným harmonogramem výzev)?	
	C.2 Jak přispěla realizace jednotlivých opatření/fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů (věcný a finanční pokrok realizace SCLLD)?	
	C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?	
	C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?	
	C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů opatření/fichí Programových rámců?	

Evaluační oblast	Procesy k povinné sebeevaluaci	Procesy k volitelné (dobrovolné) sebeevaluaci
	C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?	
		C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?
	C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?	

2. Cíle evaluace

Cílem mid-term evaluace realizace SCLLD je provedení hodnocení realizace integrovaných strategií komunitně vedeného místního rozvoje na úrovni nositelů, tj. místních akčních skupin, v programovém období 2014–2020. Hodnotitel (evaluátor) provede evaluaci na základě tohoto Zadání, přičemž s využitím dále předepsaných metod a za dodržení minimálního stanoveného rozsahu šetření vyhodnotí stanovené oblasti a zodpoví níže zadané evaluační otázky a jejich podotázky, které jsou uvedeny v kap. 7. **Zadání evaluace – evaluační otázky v jednotlivých oblastech.**

Cílem mid-term evaluace realizace SCLLD je:

1. zhodnotit relevanci nastavení (zacílení) Programových rámců SCLLD za účelem včasné identifikace případných nedostatků a prevence nevyčerpání alokace v jednotlivých Programových rámcích,
2. zhodnotit nastavení činností a procesů realizovaných MAS v souvislosti s implementací SCLLD za účelem včasné identifikace jejich špatného nastavení, odstranění nedostatků a zefektivnění činností a procesů,
3. zhodnotit pokrok v plnění cílů Programových rámců SCLLD a identifikace případných bariér a definice vhodných opatření vedoucích k lepšímu naplňování (dosahování) stanovených cílů,
4. zhodnotit případný příspěvek SCLLD ke vzniku přidané hodnoty v území MAS.

Souhrnně lze tedy říci, že mid-term evaluace realizace SCLLD slouží k:

1. včasnému rozpoznání případných nedostatků v nastavení a realizaci SCLLD,
2. navržení vhodných opatření pro eliminaci identifikovaných nedostatků, přičemž ideálně by mělo být následujícím krokem, který však již není součástí samotné evaluace:
3. vytvoření předpokladů pro zavedení navržených opatření do praxe a jejich následná implementace.

Hlavním uživatelem výstupů mid-term evaluace je místní akční skupina jako nositel příslušné SCLLD.

3. Výstup evaluace – Evaluační zpráva

Výstupy hodnocení zpracuje evaluátor formou tzv. **Evaluační zprávy**, jejíž závazná struktura je přílohou tohoto Zadání.

Evaluační zpráva bude v souladu s předepsanou strukturou obsahovat:

1. cíle evaluace,
2. odpovědi na zadané evaluační otázky a podotázky a případná doporučení (opatření) pro vedení MAS ("manažerská doporučení") ohledně:
 - nastavení interních procesů a postupů přímo souvisejících s implementací SCLLD,
 - odborného, personálního a materiálního zajištění implementace příslušné SCLLD,
 - aktualizace SCLLD (např. aktualizace SWOT, aktualizace analýzy problémů a potřeb, analýzy rizik),

- optimalizace zaměření SCLLD, respektive opatření/fichí Programových rámců,
3. manažerské shrnutí výstupů a výsledků dosavadní implementace SCLLD.

MAS zpracovává Evaluační zprávu s využitím šablony Evaluační zprávy, která je přílohou č. 1 tohoto Zadání.

Hlavním výsledkem evaluace, který bude dosažen v případě realizace opatření vyplývajících z manažerských doporučení, bude aktualizace SCLLD v souladu s problémy a potřebami území MAS, adekvátní odborné, personální a materiální zajištění implementace příslušné SCLLD a optimalizace nastavení procesů implementace SCLLD. Realizace výsledných manažerských doporučení není pro MAS závazná (MMR–ORP ji nebude žádným způsobem vymáhat), v zájmu optimalizace implementace SCLLD a maximalizace pozitivních dopadů SCLLD na území MAS se však důrazně doporučuje. Evaluace, jejíž doporučení nebyla implementována, výrazně ztrácí na významu. Vždy je nutné dobře zvážit případné následky (rizika) nezpracování navržených úprav. Za rozhodnutí zpracovat/nezpracovat navržená doporučení zodpovídá MAS.

Provázanost závěrů, doporučení a výsledků mid-term evaluace prezentuje následující obrázek.

Zdroj: POKYNY PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD, 2017, podle Evropská asistenční služba pro účely hodnocení politiky rozvoje venkova, 2017.

4. Termíny a další informace ke zpracování evaluace (Evaluační zprávy)

4.1 Dokumentace pro zpracování mid-term evaluace

MAS zpracuje Evaluační zprávu s využitím šablony Evaluační zprávy, která je přílohou č. 1 tohoto Zadání. MAS dále využije další připravené vzory (šablony):

- Příloha č. 2: Šablona Případové studie,
- Příloha č. 3: Návrh otázek pro polostrukturované rozhovory.

Aktuální informace k mid-term evaluaci realizace SCLLD jsou zveřejňovány na stránkách Územní dimenze: <http://mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/Evaluace-IN>.

4.2 Harmonogram zpracování mid-term evaluace, předání a schválení výstupů mid-term evaluace

MAS zpracuje Evaluační zprávu s údaji platnými k 31. 12. 2018. Činnosti na zpracování mid-term evaluace může MAS zahájit i dříve, avšak všechny kvantitativní údaje (z MS2014+, ČSÚ, interních záznamů MAS apod.), které budou vstupovat do mid-term evaluace, musí být platné k 31. 12. 2018,

příp. musí jít o nejaktuálnější dostupné údaje platné k tomuto datu (např. v případě dat pro MAS z webu ČSÚ). S realizací případových studií je možné začít i před 31. 12. 2018, musí se však dodržet požadavky (na počet případových studií a stav studovaných projektů) stanovené k hodnocení Oblasti C. Focus Groups mohou být realizovány až po 31. 12. 2018.

Evaluační zprávu ve formě přílohy č. 1 po projednání a schválení příslušným orgánem (zpravidla půjde o kontrolní orgán, není-li odpovědnost za monitoring a evaluaci SCLLD svěřena jinému orgánu MAS) podává MAS na MMR–ORP prostřednictvím přílohy depeše v MS2014+ navázané na objekt příslušné strategie. Depeše bude adresována na příjemce Richard Nikischer*int a Ivana Kašparová*int. Zprávu je MAS povinna zaslat nejpozději k 30. 6. 2019. Zprávu nelze předložit před 15. 1. 2019.

Předložené zprávy budou schvalovány ze strany MMR–ORP. Předložená zpráva bude do 10 pracovních dní počínaje prvním pracovním dnem následujícím po dni podání zprávy buďto schválena, nebo vrácena k doplnění/přepracování, a to prostřednictvím depeše v MS2014+. Zprávu vrácenou k doplnění/přepracování je MAS povinna opětovně podat, a to doplněnou/upravenou na základě zaslaných požadavků, nejpozději do 15 pracovních dní počínaje prvním pracovním dnem následujícím po dni vrácení zprávy. Opakovanou kontrolu zprávy MMR–ORP provede do 10 pracovních dní počínaje prvním pracovním dnem následujícím po dni podání zprávy. Zprávu lze místní akční skupině vrátit k přepracování/doplnění opakovaně. O schválení zprávy bude MAS informována prostřednictvím depeše v MS2014+. Seznam schválených zpráv bude průběžně poskytován i řídicím orgánům příslušných programů. Po schválení evaluační zprávy bude moci MAS podat žádost o změnu strategie CLLD v programovém rámci PRV (u těch změn, o které je možné v souladu s Pravidly¹ ŘO PRV žádat až po mid-term evaluaci realizace SCLLD).

Schválenou Evaluační zprávu MAS zveřejní na svých webových stránkách. MMR–ORP bude schválené Evaluační zprávy průběžně zveřejňovat na webových stránkách Územní dimenze. Zprávy budou ze strany MMR–ORP také přiloženy jako přílohy příslušných strategií CLLD v MS2014+.

4.3 Konzultace k mid-term evaluaci

NS MAS ČR zajistí síť metodických pracovníků, kteří budou MAS poskytovat základní metodickou podporu. Kontakty na metodické pracovníky budou zveřejněny na stránkách Územní dimenze: <http://mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/Evaluace-IN>. Zatím je možné obracet se s případnými dotazy na cld@mmr.cz.

5. Zpracovatel evaluace

Zpracovatelem evaluace může být:

1. externí dodavatel (externí evaluátor) nebo
2. samotná MAS (sebehodnocení²) nebo
3. kombinace obou variant (v případě, kdy MAS využije doplňkově externího evaluátora – např. pro organizaci Focus Groups, při formulaci odpovědí na evaluační otázky a/nebo při návrhu manažerských doporučení apod.).

Je-li zpracovatelem externí dodavatel, tzv. externí evaluátor, musí taktéž postupovat v souladu s tímto Zadáním. Za to, aby byla evaluace realizována v souladu se Zadáním, vždy zodpovídá MAS, která musí externímu evaluátorovi v průběhu zpracování evaluace poskytnout potřebnou součinnost. Náklady na externí evaluaci jdou na vrub MAS (evaluace SCLLD je podporována ze SC 4.2 IROP).

¹ Materiál Pravidla pro změny strategií týkající se Programového rámce Programu rozvoje venkova v souvislosti se Střednědobou evaluací.

² Sebehodnocení

Sebehodnocení je formativní proces, který je navržen a proveden těmi, kdo provádějí intervenci, nebo těmi, kdo jsou její součástí (např. řídicí orgány, rozhodovací orgány, příjemci). Sebehodnocení vytváří vnitřní pohled na činnosti a zaměřuje se na celkový výkon. Účastníci se aktéři – s pomocí externího moderátora, nebo bez ní – analyzují způsob, jakým věci dělají, a ptají se sami sebe, jak přispět k dosažení dohodnutých cílů. Participativní charakter sebehodnocení vyvolává mezi všemi aktéry, kteří jsou jeho součástí, účinek učení. (Zdroj: POKYNY PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD, srpen 2017, str. 81)

Je-li zpracovatelem samotná MAS, provádí tzv. sebehodnocení s využitím vlastních lidských zdrojů. Evaluátorem je tedy v tomto případě pověřený pracovník/pracovníci MAS³. Každá MAS musí důkladně zvážit, zda má dostatečné časové, personální a odborné kapacity na to, aby mohla realizovat evaluaci (sebehodnocení) vlastními kapacitami v rozsahu stanoveném tímto Zadáním. Výstupy sebehodnocení musí svým rozsahem a kvalitou odpovídat výstupům externě zpracované evaluace. Pokud bude MAS realizovat sebehodnocení, doporučuje se, aby ho neprováděli zaměstnanci, kteří se významným způsobem osobně podílejí na implementaci SCLLD (dodržení tohoto doporučení však není pro MAS povinné).

Při rozhodování, zda MAS provede evaluaci vlastními kapacitami (sebehodnocení), nebo s využitím externího evaluátora, je vhodné zvážit i níže uvedené (viz tabulku č. 2).

Tabulka 2 – Aspekty sebehodnocení a externího zpracování mid-term evaluace

	Sebehodnocení	Evaluace (externí)
Proč se bude provádět?	Sebehodnocení i externí evaluace podporují proces učení zaměřený na efektivnější návrh a implementaci nástrojů CLLD na místní úrovni. Dále slouží k prokázání výsledků implementace SCLLD a přidané hodnoty nástroje CLLD. Povinnost evaluovat implementaci SCLLD vyplývá pro MAS z obecného nařízení (čl. 34 odst. 3 písm. g). Z této skutečnosti vychází ustanovení Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 (MPIN) ohledně povinnosti MAS provádět mid-term evaluaci realizace SCLLD. Závazek provádět evaluační činnosti vyplývá i ze schválených SCLLD.	
Kdo ji bude provádět?	Odpovědní zaměstnanci MAS, ideálně tací, kteří se osobně nepodílejí na implementaci SCLLD (objektivně zhodnotit vlastní práci je velmi obtížné).	Nezávislí odborníci, kteří nejsou zaměstnanci MAS a nejsou přímo zainteresováni (nepodílejí se) na implementaci SCLLD.
Co bude hodnoceno?	Předmět sebehodnocení a externí evaluace je stejný. Hodnocení bude rozděleno do tří oblastí (A, B, C – viz níže) a bude odpovídat na všechny zadané evaluační otázky (viz 7 Zadání evaluace – evaluační otázky v jednotlivých oblastech).	
Jak se bude evaluace provádět?	Sebehodnocení i externí evaluace bude v rámci jednotlivých oblastí evaluace realizována za použití všech zadaných evaluačních metod a postupů. Design evaluace musí z hlediska použitých metod splňovat požadavky stanovené Zadáním evaluace.	
Co bude výstupem?	Evaluační zpráva obsahující vyhodnocení procesů a činností v Oblasti A. a odpovědi na evaluační otázky a podotázky, vč. manažerských doporučení pro MAS v Oblastech B. a C.	
Náklady/nároky	Personální náklady. Časová dotace (upozorňujeme na časovou náročnost sebehodnocení).	Náklady dle nabídky externího evaluátora (na základě poptávky pro zpracování evaluace v rozsahu dle tohoto Zadání) Časová dotace – evaluace neodčerpá kapacity MAS potřebné pro další aktivity v rámci implementace SCLLD. I externí evaluace však bude vyžadovat určitou míru součinnosti MAS s externím evaluátorem.
Informační zdroje	Sebehodnocení i externí evaluace čerpají ze zcela totožných zdrojů, kterými jsou zejména: ➤ informace a data v MS2014+ (např. hodnoty indikátorů, informace ve zprávách o plnění integrované strategie, projekty v realizaci), ➤ výzvy MAS, ➤ dokumenty a záznamy MAS ve vztahu k realizaci SCLLD (interní postupy,	

³ Před rozhodnutím o jmenování evaluátora by měla MAS ověřit, jak má rozděleny kompetence ve vztahu k evaluaci v implementační části SCLLD.

	Sebehodnocení	Evaluace (externí)
	interní směrnice MAS, jednací řády orgánů MAS, zápisy ze školení hodnotitelů, zápisy ze setkání orgánů MAS k hodnocení a výběru projektů atp.), ➤ členové MAS, respektive členové orgánů, žadatelé jako nositelé konkrétních zkušeností s implementací integrovaných projektů (např. informace ze seminářů pro žadatele a příjemce), respektive s čerpáním skrze SCLLD/MAS, ➤ pracovníci kanceláře MAS jako nositelé cenných informací z území (o projektech a jejich výsledcích, informací získaných prostřednictvím animace od zástupců obcí či kraje atp.).	

6. Na co se evaluace zaměřuje – předmět evaluace

Předmětem mid-term evaluace realizace SCLLD budou pouze jevy a procesy přímo související s implementací příslušné SCLLD, tzn. **jevy a procesy na úrovni daného nositele SCLLD**, resp. na úrovni příslušného území MAS. Hodnoceny **nebudou** procesy implementace CLLD zajišťované na úrovni MMR–ORP nebo na úrovni řídicích orgánů (dále také "ŘO") programů zapojených do implementace CLLD, které jsou předmětem samostatných evaluací prováděných MMR–ORP nebo ŘO. Hodnoceny **nebudou** výstupy a výsledky implementace CLLD v České republice jako celku. Ty budou předmětem mid-term evaluace realizace CLLD zajišťované MMR–ORP.

Evaluace se zaměřuje na hodnocení realizovaných procesů, opatření a aktivit místní akční skupiny.

Evaluace bude povinně provedena ve 3 vzájemně souvisejících a provázaných oblastech:

- Oblast A – **Interní procesy a postupy** implementace SCLLD na úrovni nositele SCLLD,
- Oblast B – **Relevance** SCLLD,
- Oblast C – **Výstupy a výsledky** implementace SCLLD.

Má-li MAS v Implementační části schválené SCLLD další oblasti evaluace a evaluační otázky, **může** toto Zadání rozšířit evaluaci o vlastní připravené otázky.

7. Zadání evaluace – evaluační otázky v jednotlivých oblastech

Oblast A – Interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni nositele SCLLD

Cílem evaluace v rámci Oblasti A je zhodnocení interních procesů a postupů implementace SCLLD prováděných na úrovni místní akční skupiny. **Předmětem** evaluace v rámci Oblasti A je posouzení nastavení interních procesů a činností MAS souvisejících s realizací SCLLD. MAS v rámci mid-term evaluace povinně posoudí následující procesy a činnosti prováděné na MAS související s realizací SCLLD:

1. **Proces: Příprava výzev**
2. **Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí**
3. **Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů**
4. **Proces: Animační činnost (animace a komunikace)**

MAS v rámci mid-term evaluace může (ale nemusí) dále posoudit následující procesy a činnosti prováděné na MAS související s realizací SCLLD:

5. **Proces: Financování realizace SCLLD z IROP 4.2**
6. **Proces: Příprava integrované strategie CLLD**

Výstupem evaluace v rámci Oblasti A bude soubor manažerských doporučení k nastavení (úpravě) interních procesů a činností MAS (příp. příslušné dokumentace) souvisejících s implementací SCLLD, včetně personálního, organizačního, odborného, finančního a materiálního zabezpečení

implementace. **Výsledkem** evaluace bude v případě realizace opatření vyplývajících z manažerských doporučení optimální nastavení procesů a postupů MAS souvisejících s realizací SCLLD.

Evaluace interních procesů a činností umožní včas identifikovat nedostatky a potřeby úprav v procesech a činnostech implementace SCLLD za účelem zajištění řádné realizace SCLLD. Hodnocení v Oblasti A je založeno na vyhodnocení příslušných procesů. V této oblasti nejsou stanoveny žádné evaluační otázky.

Evaluace v rámci Oblasti A bude probíhat prostřednictvím **sebeevaluačních tabulek**, které jsou součástí přílohy číslo 1 Šablona Evaluační zprávy pro mid-term evaluaci SCLLD na úrovni MAS. Sebeevaluační tabulky jsou konstruovány dle vzoru uvedeného v následující tabulce.

Tabulka 3 – Obecná konstrukce sebeevaluačních tabulek v Oblasti A.

Název procesu			
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost) ⁴	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?) ⁵

Oblast B – Relevance SCLLD

Cílem evaluace v rámci Oblasti B je zhodnocení **relevance SCLLD**, a to ve dvou rovinách:

1. relevance zaměření SCLLD ve vztahu k aktuálním problémům a potřebám území MAS,
2. soulad zaměření SCLLD s aktuálně platnými strategickými dokumenty regionální a národní úrovně⁶.

V rámci evaluace Oblasti B tedy MAS vyhodnotí, zda vymezené cíle strategie a navazující programové rámce (resp. jejich složení) jsou pro území stále vhodné/relevantní. Tzn., evaluace odpoví na otázky typu:

1. „Jdeme správným směrem?“
2. Jsou naše cíle stále platné a dosažitelné?
3. Je žádoucí nadále realizovat intervence tak, jak jsme si to naplánovali před 3–5 lety při přípravě strategie?
4. Realizujeme správné aktivity odpovídající našim cílům?
5. Utrácíme finanční prostředky za správné intervence, po kterých je v našem území poptávka?“

Prostřednictvím evaluace v této oblasti MAS ověří, že alokuje prostředky do vhodných opatření (kde jsou žadatelé a které řeší problémy daného území, tj. přispějí k jeho rozvoji), a dále zda je/není třeba v SCLLD některá opatření v programových rámcích přidat či ubrat a/nebo realokovat prostředky mezi opatřeními/fichemi, vč. shromáždění potřebných argumentů, proč tomu tak je.

V neposlední řadě MAS ověří platnost analytických závěrů SCLLD a zpracuje, případně aktualizuje (dopracuje) "jednoduchou intervenční logiku"⁷ strategie.

Jde tedy ve velké míře o identifikaci a argumentaci východisek pro případné změny a správné nastavení SCLLD.

Výstupem evaluace v rámci Oblasti B bude soubor manažerských doporučení k aktualizaci analytické (socioekonomické analýzy, SWOT analýzy, analýzy problémů a potřeb, analýzy rizik) a také

⁴ Lze-li takové faktory identifikovat.

⁵ Evaluátor u každého opatření uvede také osobu/funkci/pozici zodpovědnou za jeho realizaci. Je třeba uvádět taková opatření, jejichž realizace spadá do kompetence/působnosti MAS.

⁶ Vyhodnocení souladu SCLLD se strategickými dokumenty vyššího řádu bylo povinnou součástí SCLLD dle MPIN.

⁷ Tabulka pro zpracování intervenční logiky je součástí přílohy číslo 1 tohoto Zadání – Šablona Evaluační zprávy pro mid-term evaluaci SCLLD na úrovni MAS

strategické (cílů a opatření) části SCLLD, vč. případné aktualizace Programových rámců a finančního plánu SCLLD. **Výsledkem** evaluace v rámci Oblasti B bude v případě realizace opatření vyplývajících z manažerských doporučení úprava SCLLD v příslušné části tak, aby SCLLD byla i nadále relevantní k:

1. aktuálním problémům a potřebám území MAS
2. a klíčovým strategickým dokumentům.

Při evaluaci této oblasti se MAS zaměřuje zejména na programové rámce, tj. zejména na cíle a opatření, které vstupují do programových rámců, a případně cíle a opatření mimo programové rámce, k jejichž dosažení byly v území provedeny jakékoliv aktivity (které jsou MAS známy).

Evaluace v rámci Oblasti B povinně zodpoví evaluační **otázky a jejich podotázky** uvedené v následující tabulce.

Tabulka 4 – Povinně zodpovídané evaluační otázky a podotázky v Oblasti B

Evaluační otázka
Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
B.1 Do jaké míry jsou východiska pro realizaci SCLLD, tj. závěry SWOT analýzy a Analýzy problémů a potřeb (APP) a identifikovaná rizika stále platná?
B.1.1) Do jaké míry došlo v území MAS ke změnám ve slabých a silných stránkách (SWOT), potřebách a problémech (APP) aktérů, která jsou východisky pro Programové rámce? <i>Podotázka se zaměřuje právě na ty silné a slabé stránky a problémy a potřeby, na které navazují Opatření/Fiche Programových rámců. Nástrojem pro hodnocení nejen tohoto, ale i dalších kritérií je zpracování intervenční logiky pro jednotlivá opatření/fiche programových rámců, kterou MAS před zodpovězením otázky zpracuje. Příslušné závěry SWOT a APP, na které navazují opatření/fiche Programových rámců, jsou následně podrobeny diskusi / revizi prostřednictvím skupinové diskuse členů Fokus Group. Fokus Group, případně MAS na základě diskuse Fokus Group, navrhne případnou revizi (doplnění, zkrácení) závěrů SWOT (identifikuje-li skupina potřebu aktualizace SWOT), případně problémů a potřeb v APP.</i>
B.1.2) Do jaké míry došlo ke změnám externích podmínek (příležitosti a hrozby SWOT), které mají a/nebo by mohly mít vliv na realizaci Opatření/Fichí v Programových rámcích? <i>MAS prostřednictvím skupinové diskuse členů Fokus Group zhodnotí, zda některá z příležitostí a hrozeb (uvedených ve SWOT) nemůže zásadním způsobem ovlivnit realizaci Opatření/Fichí v Programových rámcích (např. snazší dostupnost dotačních prostředků na nějaké Opatření mimo SCLLD, více prostředků na nějaké Opatření mimo SCLLD – nekonkurenceschopnost SCLLD; ohrožení: absence potenciálních žadatelů apod.).</i> <i>MAS při hodnocení dění v území využije i (výše uvedené) ukazatele od ČSÚ.</i>
B.1.3) Do jaké míry jsou rizika a opatření uvedená v Analýze rizik stále platná a do jaké míry se objevila nová rizika ohrožující realizaci Programových rámců? <i>MAS prostřednictvím skupinové diskuse členů Fokus Group zhodnotí, zda jsou rizika a opatření k jejich eliminaci/vzniku stále platná, případně identifikuje nová rizika, která by mohla mít zásadní vliv na realizaci SCLLD. Fokus Group, případně MAS na základě diskuse Fokus Group, navrhne případnou revizi (doplnění, zkrácení) Analýzy rizik (bude-li taková potřeba identifikována).</i>
B.2 Do jaké míry odpovídají cíle a opatření SCLLD aktuálním problémům a potřebám území MAS?
B.2.1) Do jaké míry jsou cíle a Opatření/Fiche Programových rámců v souladu s intervenční logikou, tj. reagují na aktuální problémy a potřeby území a do jaké míry přispěje jejich dosažení, resp. realizace k řešení/naplnění těchto problémů/potřeb? <i>Na základě tohoto kritéria (s využitím intervenční logiky) MAS prostřednictvím diskuse členů Fokus Group zjistí, jaké problémy v území prostřednictvím svých Programových rámců řeší, a s využitím znalostí a informací členů Fokus Group a pracovníků MAS (získaných např. z animace území, z informací o předkládaných projektech v jednotlivých žádostech) zhodnotí, jaký je příspěvek SCLLD k řešení těchto problémů (významný, marginální, SCLLD je/není jediným</i>

Evaluační otázka Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>	
<i>nástrojem k řešení...).</i> <i>Při hodnocení míry, do jaké přispívá realizace SCLLD, respektive Opatření/Fichí programových rámců, k řešení příslušných problémů MAS využije metodu škálování. Míru řešení příslušných problémů (dle intervenční logiky) stanoví pro každý problém (na který navazuje Opatření/Fiche Programového rámce, ve kterém již byla realizována intervence) na škále:</i> <i>1. SCLLD velmi významně přispívá k řešení daného problému v území MAS (tj. díky intervenci SCLLD je/bude problém zcela nebo téměř vyřešen)</i> <i>2. SCLLD spíše přispívá k řešení daného problému v území MAS (tj. díky intervenci SCLLD je/bude problém z velké míry vyřešen, ale bude v území MAS trvat i nadále)</i> <i>3. SCLLD přispívá k řešení daného problému v území MAS spíše nevýznamně (tj. intervence přispívají k řešení daného problému jen v omezené míře, problém v území dále trvá)</i> <i>4. SCLLD přispívá k řešení daného problému v území MAS nevýznamně (tj. intervence přispívají k řešení daného problému jen minimálně/zanedbatelně, problém ve velkém rozsahu dále trvá)</i>	
B.2.2) Do jaké míry byly v území MAS identifikovány problémy, které nejsou řešeny prostřednictvím Programových rámců, a které by mohly mít negativní vliv na dosažení cílů Opatření/Fichí Programových rámců? <i>MAS na základě této otázky identifikuje, které z problémů (vyjádřených ve SWOT/APP) neřeší ve svých Programových rámcích, ale které mohou jakýmkoliv způsobem ohrožovat realizaci Programových rámců.</i> <i>MAS prostřednictvím této otázky identifikuje problémy a potřeby, které mohou mít negativní vliv na výstupy, výsledky či dopady projektů podpořených skrz SCLLD (MAS). Dále pro tyto problémy a potřeby navrhne účinná opatření pro eliminaci či zamezení případného negativního vlivu (např. navrhnout zavedení nového opatření/fiche do PR, jež umožňuje řešení daného problému/potřeby, příp. zařazení daného zjištění do analýzy rizik a jeho monitoring).</i> <i>Hlavním účelem této podotázky je uvědomit si, zda MAS nepřehlédla některý důležitý problém či skutečnost, které by mohly negativně ovlivnit realizaci SCLLD, respektive úspěšné čerpání finančních prostředků skrze MAS.</i>	
B.2.3) Do jaké míry je potřeba zúžit nebo rozšířit jednotlivé Programové rámce tak, aby bylo možné vybrané problémy účinněji řešit (tj. dosáhnout příslušných cílů SCLLD)? <i>Podotázka velmi úzce navazuje na předchozí podotázku B.2.2. Na základě předchozího kritéria MAS zváží, zda lze některé další problémy řešit např. zavedením nového Opatření/Fiche do Programových rámců (manažerské doporučení), případně zda je může ovlivnit (eliminovat, řešit) jiným způsobem (lze např. zapracovat jako riziko do Analýzy rizik) tak, aby bylo dosahováno cílů SCLLD (Programových rámců).</i>	
B.3 Do jaké míry jsou alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?	
B.3.1) Do jaké míry žadatelé předkládají do jednotlivých výzev projektové žádosti v alokaci, která je výrazně nižší nebo vyšší než alokace dané výzvy? <i>MAS zhodnotí na základě porovnání alokace výzvy vs. požadované prostředky v jednotlivých výzvách. MAS zhodnotí, zda prostředky jsou správně nabídnuty žadatelům v čase, kdy jsou schopni/připraveni je využít a řešit tak příslušné problémy v území, respektive přispívat k naplnění cílů Opatření/Fiche PR.</i>	
B.3.2) Do jaké míry by musely být finanční prostředky v Opatřeních/Fichích Programových rámců navýšeny, aby SCLLD efektivně přispěla k řešení identifikovaných problémů území, respektive uspokojení potřeb, respektive dosažení cílů SCLLD? <i>Podotázka navazuje na podotázky B.3.1) a B.2.1), ve kterých MAS (prostřednictvím expertního odhadu kanceláře MAS a členů Focus Group) co možná nejpřesněji kvantifikuje potřeby území (absorpční kapacitu), respektive stanovuje (zvažuje, hodnotí) příspěvek jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k řešení věcně příslušných problémů a potřeb (z APP). V odpovědi na tuto podotázku MAS vyčíslí (odhadne) objem finančních prostředků, které v SCLLD s ohledem na potřeby schází (s ohledem na absorpční kapacitu a příspěvek k řešení problémů a potřeb území MAS – které jsou předmětem diskuse v rámci předchozích EO).</i>	

Evaluační otázka
Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
B.4 Do jaké míry obsahují Programové rámce právě taková opatření/fiche, o které je ze strany potenciálních žadatelů zájem?
B.4.1) Do jaké míry dokáže MAS pro každé Opatření/Fichi Programových rámců identifikovat potenciální žadatele, případně připravené projekty? <i>MAS vypracuje tabulku/graf ke každému PR, ve které(m) porovná alokaci se známými finančními požadavky vyjádřenými jako (podpořené) žádosti + potenciální žádosti (= žádosti, jejichž předložení MAS na základě svých znalostí a informací předpokládá v probíhajících výzvách) + expertní odhad založený na animaci území (= žádosti, pro které zatím není naplánována výzva, ale MAS má informace, že je potenciální žadatel, který by mohl v budoucnu žádost předložit). Je vhodné provést střizlivý odhad s ohledem na reálnou možnost/schopnost peníze finanční alokaci v daném opatření/fichi "utratit".</i> <i>MAS tedy v tomto kritériu s využitím všech známých informací o uskutečněných (realizovaných) i zamýšlených (plánovaných) záměrech žadatelů provede expertní odhad (jde o obdobný postup jako nastavování strategie – MAS opět využije své informace a znalosti o území, potenciálních žadatelích, připravených projektech, plánech...). Vhodným zdrojem informací je např. zásobník projektů, pokud jím (např. na základě animačních činností) MAS disponuje.</i>
B.4.2) Do jaké míry obsahují Programové rámce taková Opatření/Fiche, jejichž alokace byla nebo bude muset být krácena ve prospěch jiného Opatření/Fiche? <i>MAS identifikuje Opatření/Fiche, ze kterých již byla nebo bude v budoucnu vhodné přesunout finanční alokaci do jiného Opatření/Fiche.</i> <i>MAS zváží (analyzuje), proč k této situaci došlo, a jak jí lze předcházet (např. animační činnosti, důslednější práci s potenciálními žadatelí, plánováním opatření/fichí apod.). MAS také uvede, proč bylo dané Opatření/Fiche do SCLLD zavedeno a jaké změny vedly ke skutečnosti, že není možné jej realizovat v plánovaném rozsahu (k jakým zásadním změnám od doby přípravy SCLLD došlo, že muselo/musí dojít k přesunu/krácení alokace?).</i> <i>MAS využije informace z výzev, animační činnosti, zpráv o plnění integrované strategie a dalších k identifikaci Opatření/Fichí, kde již došlo nebo bude muset být krácena alokace.</i> <i>Výstupy budou zpracovány formou grafů, hodnot (např. ke krácení došlo/dojde u 10 % Opatření/Fichí, text – odůvodnění).</i> <i>Smyslem otázky je zejména shromáždit a vyhodnotit zkušenosti z nastavování SCLLD.</i>
B.4.3) Do jaké míry je v jednotlivých Opatřeních/Fichích Programových rámců zaznamenán dlouhodobý nedostatek poptávky vzhledem k nabídce finančních prostředků (alokaci)? <i>MAS identifikuje, o která Opatření/Fiche nemají žadatelé dlouhodobě zájem a zaměří se na hledání příčin této skutečnosti.</i>

MAS může, ale nemusí v rámci mid-term evaluace v Oblasti B zodpovědět evaluační otázku a její podotázky, uvedenou v následující tabulce.

Tabulka 5 – Nepovinně zodpovídané (volitelné) evaluační otázky a podotázky v Oblasti B

Evaluační otázka
Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
B.5 Do jaké míry je strategie SCLLD v souladu s rozvojovými strategiemi vyššího řádu?
B.5.1) Do jaké míry došlo ke změnám v rozvojových strategiích vyššího řádu? <i>MAS prostřednictvím obsahové analýzy identifikuje, v jakých nadřazených strategiích došlo ke změnám v tematicky příbuzných cílech/zaměření se SCLLD.</i>
B.5.2) Pokud ke změnám došlo, do jaké míry jsou cíle Programových rámců v souladu s cíli strategií vyššího řádu? <i>Tam, kde došlo ke změnám v cílech nadřazených strategických dokumentů, MAS vyhodnotí, zda</i>

Evaluační otázka Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
<i>v nadřazených strategiích nedošlo k takové změně cílů/zaměření, které by vedlo ke konfliktu s cíli/zaměřením SCLLD. Tak bude zaručeno, že finanční prostředky vynaložené na dosahování cílů SCLLD nejsou konfrontovány s prostředky vynaloženými z jiných zdrojů na dosahování cílů, které jsou v rozporu se SCLLD.</i>

Evaluace Oblasti B bude probíhat prostřednictvím:

- Vypracování jednoduché intervenční logiky (teorie změny) ke každému opatření/fiche akčního plánu (ve formě tabulky nebo diagramu – viz přílohu č. 1 Šablona evaluační zprávy),
- Analýzy a porovnání obsahu příslušných strategických dokumentů,
- Analýzy dat a informací z MS2014+ (ve vztahu k výzvám MAS, podaným integrovaným projektům atd.),
- Skupinové diskuse (tzv. focus group) partnerů a žadatelů, příjemců MAS. Za účelem hodnocení v Oblasti B zajistí MAS nejméně 1 skupinovou diskusi (tj. jedno setkání fokusní skupiny). Fokusní skupina musí mít nejméně 4, avšak nejvýše 12 členů a moderátora (kterým je zpravidla evaluátor, který tak od členů fokusní skupiny přímo získává potřebné informace). Ve fokusní skupině musí být zastoupeni pracovníci kanceláře MAS a odborníci se znalostí území (dle výběru MAS). **Doporučuje se** zastoupení minimálně rozhodovacího orgánu, který bude rozhodovat o přijetí/nepřijetí případných opatření plynoucích z manažerských doporučení. Dále **se doporučuje** zastoupení žadatelů/příjemců. Předmětem všech rozhovorů musí být každá z evaluačních otázek č. B.1 – B.4, včetně jejich podotázek.

Oblast C – Výstupy a výsledky implementace SCLLD

Cílem evaluace v Oblasti C je vyhodnocení výsledků intervencí realizovaných v rámci dané SCLLD a příspěvku intervencí k dosahování cílů SCLLD. **Předmětem** evaluace v Oblasti C jsou proto vstupy a výstupy implementace SCLLD, jejich vzájemné vazby a změny, které výstupy způsobily v různých oblastech společnosti a hospodářství (tj. výsledky implementace SCLLD). Evaluace v Oblasti C podává informace o tom, zda:

1. *Přináší nám vynaložené prostředky (zdroje) odpovídající a uspokojivé výsledky, které jsou v území potřeba?*
2. *Dosahujeme naplánovaných cílů? Přináší realizace SCLLD do území plánované (i neplánované) potřebné změny?*
3. *Co děláme pro dosahování vytýčených cílů dobře a co naopak špatně?*
4. *Co je třeba (je-li to možné) změnit, abychom dosahovali lepších výsledků s menším vynaložením zdrojů?*
5. *Přispívá realizace SCLLD ke zlepšení života konkrétních cílových skupin? Jak? Proč ano, proč ne?*
6. *Jakou přidanou hodnotu SCLLD do území MAS přináší?*

Na tuto oblast evaluace je vhodné se dívat jako na **zdroj informací o účincích strategie v území a učení se (prostřednictvím ohlédnutí za vlastními úspěchy a nezdary)**. MAS se prostřednictvím evaluace „ohlédne“ za tím, co bylo do projektů vloženo a co to území přineslo. Porovnáním vstupů s výstupy a výsledky získá MAS informace o dobré, ale i špatné praxi v realizaci SCLLD. V budoucnu tak bude mít možnost pokračovat v tom, co funguje, a naopak se vyhnout opakování stejných chyb.

Výstupem evaluace v rámci oblasti C bude soubor manažerských doporučení k úpravě hodnocených komponent strategie a manažerské shrnutí výstupů a výsledků dosavadní implementace příslušné SCLLD. **Výsledkem** evaluace bude v případě realizace opatření vyplývajících z manažerských doporučení úprava SCLLD v příslušné části tak, aby bylo možné realizaci SCLLD účinně dosáhnout vytýčených cílů strategie.

Evaluace v rámci Oblasti C povinně zodpoví **evaluační otázky a jejich podotázky** uvedené v následující tabulce.

Tabulka 6 – Povinně zodpovídané evaluační otázky a podotázky v Oblasti C

Evaluační otázka
Evaluační podotázky
<i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2018 nachází (do jaké míry je průběh realizace v souladu s plánovaným harmonogramem výzev)?
☐ MAS dosud nevyhlásila žádnou výzvu
☐ MAS má ___ výzev, u kterých probíhá příjem žádostí, z toho: - ___ v PR IROP, - ___ v PR PRV, - ___ v PR OPZ, - ___ v PR OP ŽP
☐ MAS má ___ výzev, u kterých probíhá kontrola FNaP a věcné hodnocení žádostí o dotaci, z toho: - ___ v PR IROP, - ___ v PR PRV, - ___ v PR OPZ, - ___ v PR OP ŽP
☐ MAS má ___ výzev, u kterých probíhá administrativní kontrola a ZoZ ze strany ŘO, z toho: - ___ v PR IROP, - ___ v PR PRV, - ___ v PR OPZ, - ___ v PR OP ŽP
☐ MAS má ___ výzev, ve kterých jsou projekty s vydaným právním aktem, z toho:

Evaluační otázka																															
Evaluační podotázky																															
<i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>																															
- ____ v PR IROP, - ____ v PR PRV, - ____ v PR OPZ, - ____ v PR OP ŽP ☐ MAS má ____ výzev, ve kterých jsou ukončené projekty (projekty, u kterých byla podána závěrečná žádost o platbu/závěrečná zpráva o realizaci), z toho: - ____ v PR IROP, - ____ v PR PRV, - ____ v PR OPZ, - ____ v PR OP ŽP Celkový přehled výzev MAS k 31. 12. 2018: <table border="1"> <tr> <th>PR</th> <th colspan="3">Počet výzev s ukončeným příjmem žádostí o dotaci ve výzvě MAS v jednotlivých letech</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> <tr> <td>IROP</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>PRV</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>OPZ</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>OP ŽP</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>CELKEM</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>				PR	Počet výzev s ukončeným příjmem žádostí o dotaci ve výzvě MAS v jednotlivých letech				2017	2018	2019	IROP				PRV				OPZ				OP ŽP				CELKEM			
PR	Počet výzev s ukončeným příjmem žádostí o dotaci ve výzvě MAS v jednotlivých letech																														
	2017	2018	2019																												
IROP																															
PRV																															
OPZ																															
OP ŽP																															
CELKEM																															
C.2 Jak přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů?																															
C.2.1) Do jaké míry jsou v souladu s indikátorovým plánem dosahovány hodnoty indikátorů výstupů a výsledků v jednotlivých Opatřeních/Fichích Programových rámců? <i>V této podotázce MAS porovná na základě výpočtů v připravených (podkladových) tabulkách dosažené hodnoty indikátorů s plánovanými cílovými hodnotami. Zhodnotí, zda je reálné plánované cílové hodnoty dosáhnout za nastavených podmínek nebo zda je třeba provést nějakou změnu (= navrhnout a implementovat manažerské doporučení např. taková kritéria pro výběr projektů, jež upřednostní výběr projektů přispívajících k plnění hodnot indikátorů).</i>																															
C.2.2) Do jaké míry odpovídají dosažené hodnoty indikátorů plnění finančního plánu SCLLD (opatření/fiche)? <i>V této podotázce MAS porovná procentní pokrok v dosahování hodnot indikátorů (tj. věcné plnění) s procentem čerpání alokace na úrovni jednotlivých opatření a programových rámců. Identifikuje případné nesoulady v pokroku věcného a finančního pokroku (např. alokace opatření je vyčerpána z 90 %, ale hodnoty indikátorů naplněny pouze z 20 %). Je-li to s ohledem na věcný a finanční pokrok nutné, provede MAS expertní odhad zaměřený na to, zda je reálné plánovaných cílových hodnot indikátorů s plánovanými (zbývajících) prostředky za nastavených podmínek dosáhnout nebo zda je třeba provést nějakou změnu (= navrhnout a implementovat manažerské doporučení jako např. upravit kritéria pro výběr projektů s ohledem na podporu plnění indikátorů, provést cílenou animaci v území apod.).</i>																															
C.2.3) Do jaké míry upravovala MAS cílové hodnoty indikátorů prostřednictvím žádosti (žádosti) o změnu strategie (u jakých indikátorů, jak a proč)? <i>Cílem podotázky je shromáždit informace o dosud provedených změnách v cílových hodnotách indikátorů, důvodech a správnosti jejich úprav, a ověřit způsoby nastavování hodnot kritérií a sběr příkladů dobré a špatné praxe pro budoucí nastavování cílových hodnot povinných indikátorů.</i>																															
C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?																															
C.3.1) Do jaké míry vedly projekty v jednotlivých Opatřeních/Fichích Programových rámců k dosažení předpokládaných (plánovaných) výstupů a výsledků? <i>MAS na základě zpracovaných případových studií identifikuje, zda a do jaké míry dochází v podpořených projektech k dosahování plánovaných výstupů a výsledků. Zda v průběhu realizace projektů dochází k nějakým problémům, a k jakým. Čím je plnění výstupů a výsledků na úrovni příjemců pozitivně a negativně ovlivňováno.</i>																															

Evaluační otázka Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
C.3.2) Do jaké míry vedou intervence k uspokojování potřeb cílových skupin daného projektu (relevantních k Opatřením/Fichím Programových rámců)? <i>MAS na základě zpracovaných případových studií popíše konkrétní efekty intervencí na úrovni cílových skupin hodnocených projektů. Vyhodnotí, zda jsou jejich potřeby naplňovány projektem zcela nebo jen z části, příp. proč intervence k plnění potřeb cílových skupin pouze přispívají.</i>
C.3.3) Do jaké míry jsou výstupy a výsledky a dopady dosažené v jednotlivých Programových rámcích skutečně udržitelné ? <i>MAS na základě zpracovaných případových zhodnotí udržitelnosti výstupů a výsledků, tj. je-li ze strany příjemce zajištěna jejich udržitelnost, a jak. Zda jsou nějaká rizika, která mají negativní vliv na udržení dosažených výsledků, za jakých předpokladů mohou výstupy a výsledky trvat a co vede k jejich omezení (zániku).</i>
C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?
C.4.1) Do jaké míry odpovídají dosažené výstupy a výsledky výši vynaložených prostředků (vstupů) v daném Opatření/fichi Programového rámce? <i>MAS v rámci zpracovaných případových studií identifikuje, zda dosažené výstupy a výsledky odpovídají vynaloženým finančním prostředkům. Zaměří se na vyhledání důkazů, že s danými prostředky mohlo být dosaženo kvantitativně nebo kvalitativně lepších výsledků a výstupů. Zváží také, do jaké míry mohlo být dosaženo lepších výsledků a výstupů.</i> <i>Odpověď na podotázku se tedy významně opírá o expertní odhad hodnotitelů (tazatele, pracovníků MAS, příp. členů orgánů MAS, kteří se budou hodnocení účastnit). Půjde o srovnání nákladů s výstupy, výsledky. Některé ŘO (OPZ, IROP) mají stanoveny limity, odhady, které jsou MAS známy z období přípravy SCLLD, příp. z procesu hodnocení projektů. Dosažené hodnoty mohou být v rámci kritéria porovnány i s těmito limity ŘO. MAS ovšem přihlédne zejména ke kvalitativnímu rozměru, podloženému případovou studií. Je-li to vhodné, může MAS při hodnocení realizovat cenový průzkum (dělá se často při hodnocení žádostí). MAS může také porovnat dosažené hodnoty s hodnotami, které by mohly přinést nepodpořené projekty. Pokud by nepodpořené projekty mohly přinést více, uváží MAS, proč tomu tak je a zda může přijmout nějaká opatření.</i>
C.4.2) Do jaké míry vedly intervence (projekty) v Programových rámcích k dosažení předem nepředpokládaných <u>pozitivních</u> výsledků? <i>MAS prostřednictvím případových studií zjistí, zda a jak realizace SCLLD (respektive projektů v jednotlivých Programových rámcích) vedla k předem neplánovaným pozitivním výstupům, výsledkům a/nebo dopadům (na úrovni příjemce, cílových skupin, stakeholderů ad.). Před realizací rozhovoru s vybraným příjemcem si tazatel (evaluátor) z projektové žádosti identifikuje plánované výstupy a výsledky projektu a prostřednictvím rozhovoru ověří, zda bylo projektem dosaženo nějakých výstupů/výsledků nad rámec těchto plánovaných. Často jde o výsledky, které si dotazovaný dříve neuvědomoval, je tedy na tazateli, aby vhodným vedením rozhovoru příjemce k úvaze nad dalšími pozitivními výstupy a výsledky (dopady) projektu zauvažoval.</i> <i>Odpověď MAS uvede za každý Programový rámec a specifický cíl zvlášť.</i>
C.4.3) Do jaké míry vedly intervence (projekty) v jednotlivých Programových rámcích k dosažení předem nepředpokládaných <u>negativních</u> výsledků? <i>MAS prostřednictvím případových studií zjistí, zda a jak realizace SCLLD (respektive projektů v jednotlivých Programových rámcích) vedla k předem neplánovaným negativním výstupům, výsledkům a/nebo dopadům (na úrovni příjemce, cílových skupin, stakeholderů ad.). Před realizací rozhovoru s vybraným příjemcem si tazatel (evaluátor) z projektové žádosti identifikuje plánované výstupy a výsledky projektu a prostřednictvím rozhovoru ověří, zda bylo projektem dosaženo nějakých výstupů/výsledků nad rámec těchto plánovaných, přičemž se zaměří na ty spíše nežádoucí (negativní), jsou-li takové. Často jde o výsledky, které si dotazovaný dříve neuvědomoval, je tedy na tazateli, aby vhodným vedením rozhovoru příjemce k úvaze nad dalšími pozitivními výstupy a výsledky (dopady) projektu zauvažoval.</i> <i>Odpověď MAS uvede za každý Programový rámec a specifický cíl zvlášť.</i>

Evaluační otázka Evaluační podotázky <i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů opatření/fichí Programových rámců?
C.5.1) Do jaké míry naplňovaly cíle jednotlivých intervencí (projektů) specifický cíl daného Opatření/Fiche, tj. vedly k dosahování specifických cílů v jednotlivých Programových rámcích? <i>MAS s využitím poznatků z případové studie a jednoduchého logického rámce identifikuje a vyhodnocení vazby podpořených projektů (intervencí) na specifický cíl příslušného Opatření/Fiche. Smyslem evaluace v této podotázce je vyhodnotit, respektive prokázat příspěvek plánovaných a zejména pak reálně dosažených cílů k dosahování cílů příslušného Opatření/Fiche.</i> <i>MAS tedy vyhodnotí, zda a jak realizované projekty vedou k naplňování těch specifických cílů, na které navazují jednotlivá Opatření/Fiche, ve kterých jsou již realizovány projekty.</i> <i>Odpověď MAS uvede za každý Programový rámec a specifický cíl zvlášť.</i>
C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?
C.6.1) Do jaké míry vedly projekty v jednotlivých Programových rámcích ke zlepšení místní správy, tj. vyššímu zapojení veřejnosti a cílových skupin do přípravy projektu, respektive formulace problémů a potřeb? <i>MAS zodpoví podotázku na základě syntézy poznatků z případových studií zpracovaných pro vybrané projekty v každém Programovém rámci, ve kterém jsou již podpořené projekty, a prostřednictvím diskuse ve Focus Group.</i> <i>MAS identifikuje, zda a jak realizace SCLLD (pokud možno, v rozlišení podle jednotlivých Programových rámců) přispěla k vyšší míře zapojení občanů, podnikatelů, cílových skupin (např. učitelů, žáků, uživatelů sociálních služeb, místních občanů apod.) do přípravy projektů, respektive zda přispěla k vyšší otevřenosti místní správy k zapojování veřejnosti a cílových skupin (příp. dalších organizací vč. místních podnikatelů) do přípravy projektů (např. vznikly nové komunikační platformy? Byla zavedena / využita komunitní projednání, anketní/dotazníková šetření či jiné nástroje/formy zapojování dotčené veřejnosti a cílových skupin do návrhu/přípravy projektů?).</i> <i>MAS v odpovědi na podotázku vyhodnotí a popíše, zda a jak byly při dosavadní realizaci SCLLD:</i> <i>rozvinuta spolupráce sektoru neziskového, veřejného a podnikatelského</i> <i>využity znalosti prostředí regionu MAS, sítě lokálních aktérů a kontaktů</i> <i>využit lokální lidský potenciál (pracovníci, dobrovolníci)</i>
C.6.2) Do jaké míry přispěly intervence (projekty) v jednotlivých Programových rámcích k posílení sociálního kapitálu⁸ v území MAS? <i>MAS zodpoví podotázku na základě syntézy poznatků z případových studií zpracovaných pro vybrané projekty v každém Programovém rámci, ve kterém jsou již podpořené projekty, a prostřednictvím diskuse ve Focus Group.</i> <i>MAS s využitím informací z případových studií a prostřednictvím Focus Group zjistí, zda a jak realizace SCLLD (pokud možno, v rozlišení podle jednotlivých Programových rámců) přispívá ke zlepšení znalostí a dovedností příjemců (příp. potenciálních žadatelů).</i>
C.6.3) Do jaké míry MAS přispěla k inovativnosti projektů? <i>MAS zhodnotí, zda v rámci projektů došlo díky jejich přípravě a realizaci skrze SCLLD/MAS ke změnám v následujících oblastech:</i> <i>ve způsobu práce s cílovou skupinou</i> <i>ve způsobu přípravy projektového záměru</i> <i>v nastavení realizace projektu</i>

⁸ Sociální kapitál

Sociální kapitál lze definovat jako „sítě spolu se sdílenými normami, hodnotami a chápáním, které usnadňují spolupráci v rámci skupin nebo mezi nimi“. (Zdroj: POKYNY PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD, srpen 2017, str. 81)

Evaluační otázka
Evaluační podotázky
<i>Vysvětlující komentář ke evaluačním podotázkám</i>
<i>odlišný způsob řešení problému, než byl v oblasti do té doby obvyklý</i>
C.6.4) Do jaké míry přispěly intervence (projekty) v jednotlivých Programových rámcích k dosažení synergických účinků⁹, kterých by nebylo dosaženo prostřednictvím projektů individuálních?
<i>MAS vyhodnotí, jakým způsobem přispívá k vytváření synergických a integrovaných projektů předkládaných do výzev MAS. Zda a jak využívá a sdílí informace z území apod.</i>
<i>Odpověď na podotázku je zpracována formou syntézy poznatků a odpovědi na předchozí podotázky EO C.6.</i>
C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?
C.8.1) Do jaké míry přispěly intervence v PR PRV k rozvoji v jednotlivých kritériích místního rozvoje:
<i>Služby a místní infrastruktura ve venkovských oblastech (v území MAS) se zlepšily</i>
<i>Přístup ke službám a místní infrastruktura ve venkovských oblastech (v území MAS) se zlepšil</i>
<i>Obyvatelé venkova (MAS) se zapojili do místních akcí</i>
<i>Obyvatelé venkova (MAS) měli z místních akcí prospěch</i>
<i>Prostřednictvím SCLLD byly vytvořeny pracovní příležitosti</i>
<i>Zvýšila se velikost MAS a počet obyvatel MAS</i>
<i>Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, do jaké míry došlo ke změnám území ve vybraných aspektech kvality života.</i>
<i>Otázka je zodpovězena na základě zjištění vyplývajících z případových studií a opírá se o expertní znalosti členů Focus Group.</i>

MAS může, ale nemusí v rámci mid-term evaluace v Oblasti C zodpovědět evaluační otázku a její podotázky, uvedenou v následující tabulce.

Tabulka 7 – Nepovinně zodpovídané (volitelné) evaluační otázky a podotázky v Oblasti C

C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?
C.7.1) Do jaké míry má dosahování cílů SCLLD Opatření/Fiche Programových rámců synergické efekty na dosahování ostatních cílů SCLLD (které nejsou součástí Programových rámců)?
<i>Při zodpovídání MAS využije tabulku/popis/graf synergických vazeb specifických cílů Opatření Programových rámců na specifické cíle (opatření) mimo Programové rámce. Odpověď na tuto podotázku se významně opírá o expertní odhad hodnotitelů, respektive účastníků Focus Group (pracovníků MAS, členů orgánů MAS, kteří se budou hodnocení účastnit), přičemž budou identifikovány vlivy realizovaných intervencí na plnění specifických a strategických cílů SCLLD mimo Programové rámce.</i>
C.7.2) Do jaké míry jsou v území MAS realizovány individuální projekty a další aktivity přispívající k naplňování cílů SCLLD, které nejsou součástí Programových rámců?
<i>Odpověď na tuto podotázku se významně opírá o expertní znalosti hodnotitelů (pracovníků MAS, členů orgánů MAS, kteří se budou hodnocení účastnit), přičemž bude specifikováno, zda</i>

⁹ Synergický účinek.

Skutečnost, že několik veřejných intervencí (nebo několik komponent intervence) společně vytváří dopad, který je větší než součet dopadů, které by vytvořily samostatně (např. intervence, která financuje rozšíření letiště, což zase pomáhá naplnit turistická zařízení rovněž financovaná intervencí). Synergický účinek obecně odkazuje na kladné dopady. Může však rovněž odkazovat na fenomény, které posilují negativní účinky, na negativní synergie nebo na antisynergie (např. intervence dotuje diverzifikaci podniků, zatímco regionální politika pomáhá posilovat dominantní činnost). (Zdroj: POKYNY PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD, srpen 2017, str. 81)

v území MAS jsou realizovány další aktivity (např. individuální projekty, nepodpořené projekty) přispívající k plnění specifických a strategických cílů SCLLD.

Evaluace Oblasti C bude probíhat s využitím těchto metod:

- Analýzy dat a informací z MS2014+, hodnocena budou data k 31. 12. 2018,
- Analýzy obsahu (obsahová analýza) příslušných dokumentů (SCLLD, zpráv o plnění integrované strategie, zpráv o realizaci projektů, žádostí o podporu, studií proveditelnosti, dokumentací a příloh projektů atp.),
- Polostrukturovaných hloubkových individuálních rozhovorů,
- Zpracování případových studií v počtu nejméně dvou projektů (ve stavu PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018¹⁰) v každém Programovém rámci (tj. má-li MAS ve schválené SCLLD Programový rámec IROP, Programový rámec OPZ a Programový rámec PRV, zpracuje nejméně 2 (z IROP) + 2 (z OPZ) + 2 (z PRV), tj. 6 případových studií (tj. provede rozhovory se 6 příjemci). Doporučuje se, aby každý projekt vycházel z jiného Opatření/fiche (respektive navazoval na jiný specifický cíl Strategické části SCLLD).
Pozn.: Má-li MAS nově (od r. 2018) zaveden Programový rámec OP ŽP, a není v něm dosud žádný podpořený projekt (žádný projekt v realizaci / projekt se ZoR), případové studie k tomu Programovému rámci MAS nevypracovává.
- Skupinové diskuse (tzv. Focus Groups) partnerů a žadatelů, příjemců MAS (složení Focus Group je totožné se složením uvedeným v Oblasti B výše). Za účelem hodnocení v Oblasti C zajistí MAS nejméně 1 skupinovou diskusi (tj. jedno setkání fokusní skupiny). Předmětem všech rozhovorů musí být nejméně evaluační otázky C.6, C.7¹¹ a C.8, respektive jejich podotázek.

¹⁰ Má-li MAS příslušný počet projektů (tj. 2 v daném programovém rámci) ve stavu PP36 a vyšším již před datem 31. 12. 2018, může rozhovory, respektive případové studie zpracovat již před tímto datem.

¹¹ Pokud MAS k zodpovězení této evaluační otázky přistoupí.

8. Přílohy

Přílohy Zadání:

1. Příloha č. 1: Šablona Evaluační zprávy pro mid-term evaluaci SCLLD na úrovni MAS
2. Příloha č. 2: Šablona Případové studie
3. Příloha č. 3: Návrh otázek pro polostrukturované rozhovory